

Klub Przyrodników

ul. 1 Maja 22, 66-200-Świebodzin
Konto: BZ WBK SA o/Świebodzin nr 28 1090 1593 0000 0001 0243 0645
tel./fax 068 3828236, e-mail: kp@kp.org.pl, <http://www.kp.org.pl>

Świebodzin, 8 marca 2016 r.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie

Dotyczy: projekt PZO obszaru Natura 2000 Bagno Pulwy PLB140015

W związku z konsultacjami społecznymi projektu planu zadań ochronnych dla wskazanego obszaru Natura 2000, zgłaszam następujące uwagi i wniosku:

1. Opis zagrożenia J02.01 powinien być rozszerzony. Należy wskazać, na czym polega zagrożenie i czym jest spowodowane (utrzymywanie, konserwowanie i odtwarzanie rowów odwadniających, przy niestosowaniu urządzeń piętrzących), jak również synergię z pozostałymi zagrożeniami (nadmierne odwadnianie wskutek utrzymywania nie zmodyfikowanego systemu melioracyjnego prowadzi do zagrożeń polegających na braku rozlewisk wody oraz do intensyfikacji użytkowania łąkowego i pastwiskowego, aż po zamianę użytków zielonych na grunty orne).
2. Drapieżnictwo jest naturalnym czynnikiem ekologicznym. Opis tego zagrożenia powinien akcentować raczej przyczyny antropogenicznego nasilania się drapieżnictwa ze strony niektórych gatunków (np. większa penetracja niektórych drapieżników wskutek przesuszenia; wzrost populacji lisa wskutek zwalczania wściekliczny) i tylko takie antropogeniczne nasilenie drapieżnictwa powinno być traktowane jako zagrożenie.
3. Dla kulika wielkiego, zmniejszenie populacji, aż po ryzyko lokalnego wyginięcia gatunku, jest raczej skutkiem występujących zagrożeń i negatywnych oddziaływań, niż samodzielnym zagrożeniem.
4. Gęś białoczerna jest prawdopodobnie w obszarze przedmiotem polowań. Zabijanie osobników w wyniku polowań, a także płoszenie gęsi podczas polowań i wymuszona polowaniami zmianę behawioru ptaków¹, należałoby wskazać jako przynajmniej potencjalne zagrożenie.
5. Przynajmniej potencjalnym zagrożeniem jest ranienie i zabijanie ptaków (dot. derkacza i kulika) w trakcie koszenia.

¹ Por. przeglądowy artykuł Mitrus C., Zbyrt A. 2015. Wpływ polowań na ptaki i sposoby ograniczania ich negatywnego oddziaływania. *Ornis Polonica* 2015, 56: 309–327

6. Cele działań ochronnych powinny być sformułowane w sposób zrozumiały. Sformułowanie „utrzymanie stanu zachowania gatunku w stanie co najmniej nie pogorszonym (U1 - stan niezadowalający)” nie spełnia tego wymogu, gdyż nie wiadomo, jakie kryteria przyjęto do oceny stanu populacji, siedliska i perspektyw ochrony (nie ma przecież w tym zakresie jednolitych standardów dla ptaków). Dlatego cel powinien wskazywać raczej, jaka populacja danego gatunku i jakie brzegowe parametry jego siedliska powinny być utrzymane lub osiągnięte.
7. Prosimy o rozważenie, czy dla ochrony przedmiotów ochrony wystarczy tylko samo zachowanie użytkowania kośnego, kośno-pastwiskowego lub pastwiskowego (wskazane jako działanie obligatoryjne), czy też zasadne byłyby modyfikacje tego użytkowania (do wskazania np. jako działania fakultatywne) np. co do jego intensywności (zmniejszenie liczby pokosów) i terminu pokosów. Wskazać tu należy, że zbyt wczesne koszenia uznano za przesłankę do uznania stanu siedliska derkacza za niezadowalający – należałoby więc poprawić ten aspekt, wskazując działanie polegające na opóźnieniu koszenia.

Użytkowanie czysto pastwiskowe nie wydaje się odpowiednie dla derkacza i nie powinno być wymienione w ramach działań obligatoryjnych dla tego gatunku.

Jako element działania obligatoryjnego należałoby wskazać „odsrodkowy” sposób koszenia – dla uniknięcia ranienia i zabijania ptaków. Nie ma powodu, by zachowanie tej zasady nie było ujęte w ramach działań obligatoryjnych (nie generuje ona zwiększonych kosztów dla rolnika, wymagających rekompensaty).
8. Niezgodne z zasadami techniki legislacyjnej jest odwoływanie się w treści PZO do „wymogów właściwego dla gatunku pakietu i jego wariantu, wskazanego w ramach działań rolno-środowiskowo-klimatycznych objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich”. Zapis taki oznaczałby, że w praktyce treść normy aktu prawa miejscowego ustalałby autor Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich – tymczasem delegacja do ustalenia takiej normy przysługuje wyłącznie RDOŚ i nie może być delegowana na inne podmioty. Przedmiotowe sformułowanie należy zastąpić konkretnym wyliczeniem wymogów, które oczywiście mogą być zgodne z wymogami z aktualnego PROW (nie można jednak odwoływać się do przyszłych PROW w taki sposób, by rzeczywista treść normy PZO zmieniała się wraz ze zmianą PROW).
9. Działanie 3 powinno polegać nie tylko na „powstrzymaniu się od tworzenia nowych, rozbudowy lub odtwarzania istniejących systemów melioracyjnych”, ale także na zmodyfikowaniu (ograniczeniu) prac utrzymaniowych (konserwacji, odmulania) rowów istniejących. W szczególności, konserwowanie rowów powinno być wykluczone w obszarach wskazanych do „zachowania mokradel” (błękitna sygnatura na mapach).
10. Niecelowe wydaje się działanie polegające na redukcji drapieżników ptasich. Drapieżnictwo jest naturalnym czynnikiem ekologicznym, a nie widzimy przesłanek, by uznać że presja drapieżników ptasich wykracza poza poziom naturalny (tj. nie wydaje się, by liczebność wron i srok była z jakichś powodów nienaturalnie wysoka).
11. Rozmieszczenie działań ochronnych dla kulika i derkacza, przedstawionych na mapach nie jest jasne. Niezrozumiale jest, dlaczego niektóre działki o podobnych warunkach ekologicznych są takimi działaniami objęte, a niektóre nie.

Jeżeli lokalizacja działań jest pochodną stwierdzeń występowania gatunków w roku prac nad PZO, to podejście takie nie jest właściwe. Należy brać pod uwagę, że ptaki mogą wykorzystywać przestrzeń dogodnego siedliska w sposób dynamiczny i zmienny w poszczególnych latach – stwierdzenie ich występowania powinno być przesłanką do

wprowadzenia odpowiednich działań ochronnych / modyfikacji sposobu gospodarowania w całym kompleksie działek o podobnych warunkach siedliskowych, a nie tylko na działkach, gdzie gatunek wykryto. Najwłaściwszym podejściem byłoby skartowanie siedlisk gatunków w obszarze na podstawie modelu predyktywnego kalibrowanego rzeczywistymi stwierdzeniami gatunków.

12. Podkreślamy, że dla ochrony obszaru szczególnie istotne wydają się wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego – przyjmując z uznaniem stosunkowo ambitne ujęcie ich w projekcie.

z poważaniem